

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja sveder vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, iside „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. sa celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikovc ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 17.

V Ljubljani, 1. septembra 1898.

Letnik XI.

Kdo je omikan in olikan?

II.

Rekli smo, — v jednom zadnjih član'kov — da je po sodbi in mnenju sveta omikan oni, ki nosi lepo obleko prirojeno po najnovejši modi, ki se zna lepo vesti, ki je bogat, ki je veliko čital in ki zna gladko in mnogo govoriti. A preverili smo se, da vse to ne zadostuje za omiko, pravo omiko. Zdrava pamet nam pove, da je potreba še kaj drugega, da je človek res omikan in olikan, nego denarja ali lepe obleke. Česa je torej treba?

1. Razum nam pravi; da mora ono, kar človeka blaži in ga naredi olikanega, bivati v človeku. da mora biti to nekaj notranjega.

Prijetna prikupljiva zunanost mora biti izraz notranje čednosti, odsev lepe, krepostne duše, zlat okvir čistega, blagega srca. Kjer ni znotraj v človeku vse v redu, je lepa zunanščina le krinka, pod katero se skriva gnjileba in smrad. Taki so bili farizeji, katerim je naš božji Odrešenik očital, da so pobeljeni grobovi, ki so od zunaj lepi in očem prijetni, znotraj pa napolnjeni s kostmi in vsakovrstno nesnago.

2. To notranje, kar nas stori omikane, mora blažiti celega človeka, srce in razum, voljo, spomin, vse dušne in telesne zmožnosti, ne pa le jeden ali drugi del telesa ali samo jedno zmožnost.

Da je res tako, bomo takoj videli. Lepa obleka še ne stori človeka omikanega, ker da le telesu prikupno zunanost, duše pa ne blaži. Ravno tako je z vljudnostjo. Oni, ki imajo dober spomin, dober jezik, zmožnost, da postanejo trgovci, učenjaki itd., so lahko dobri govorniki, izvrstni trgovci; a omikani niso, ker ni oblažena vsa duša, vse zmožnosti. Zato veda ne stori ljudij omikanih, ker blaži le razum, srce in druge dušne zmožnosti pa zanemarija.

3. To kar nas naredi omikane, mora biti tako, da lahko stori vsacega človeka omikanega, bogatina in reveža, učenjska in priprostega, otroka in starčka.

To nam pove zdravi razum o omiki. Kaj pa nas uči sv. vera?

Sv. Duh pravi: »Boj se Boga in spolnuj njegove zapovedi; to je namreč ves človek. Kdor se ne boji Boga in ne spolnuje njegovih zapovedij, ta po božji sodbi ni človek. Kdor se pa boji Boga in spolnuje njegove zapovedi, je cel človek, cel mož, to je tak, da mu ničesar ne nedostaja, na katerem ni nič vredno graje, ki je popoln, cel, omikan.

In res, vestno spolnovanje božjih zapovedij je ono, kar blaži človeka, ne samo po zunanjem, temveč tudi znotraj; ono blaži vsacega človeka, naj je že reven ali bogat, učen ali priprost. Življenje po božjih zapovedih je prava omika.

Kdor spolnuje božje zapovedi in živi po njih, je prijazen in prijeten Bogu in ljudem. Vsakemu da svoje, mu privošči, da se mu godi dobro, mu pomaga kjer more, ljubi ga kakor samega sebe, ker vidi v njem svojega brata po Kristusu. Pravi kristjan ne more biti surov, prepirljiv, nevoščljiv; prijazen je z vsakim, postreže tudi nasprotniku, če le more. Vse ga ljubi in spoštuje. Ali ni to prava omika, ki blaži duha in srce? Da, resnično je, kar pravi sv. Frančišek Saleski: »Omika je sestra krščanske ljubezni.«

Te jedino prave olike in omike pa ne more imeti brezveren človek, ker brezverec je brez srca.

Brezverec je brez srca proti Bogu. On ne ljubi Boga. Nič mu ni znano o božji previdnosti, ki vse vlada. Trpeti ne zna, in zato se brani trpljenja, kar more. A človek mora trpeti, to je kazen za greh

In dobri Bog nam še spremeni trpljenje v zasluženje za nebena, če trpimo iz ljubezni do Njega. O vsem tem ne ve ničesar brezverec, in je vedno jezen, godrnja in mrmra ter je vsem v nadlego.

Brezsrčen je brezverec tudi proti bližnjemu. Kaj pa je nevercu bližnji? Ni mu ne otrok, ne odrasčen, ne starček; samo stroj mu je kateri zanj nima nič pomena, če mu ne koristi. Kdor mu ni v hasek in dobiček, mu mora zginiti s pota, če tudi z grda.

Nasilje in surova sila gospodujeta pri brezvercih. Dobro so nam še v spominu dogodki, ki so se vršili ob času zadnjih državnozborskih volitev v Gradcu. Kako slabo se je godilo onim, ki niso volili z brezverno, socialno demokratično sodrgo. Kdor ni volil z njimi, ni bil varen življenja. 12 februarja 1894 je zažgal 22-letni

Emil Anri (Henry) v neki kavarni v Parizu bombo ki je umrla ali smrtno ranila 20 ljudi. Bil je čisto brezveren, niti v Boga ni veroval. Kaj je takemu potem človek!? Ravno toliko kakor žival! Krščanska ljubezen nima mesta v brezvernem srcu. Kako so d vjali ob času francoske revolucije brezverni sleparji? Samo v Parizu so umorili vsak dan več sto nedolžnih žrtev. Krščanska ljubezen cvete le v vernem srcu. Priča so nam usmiljene sestre, ki se žrtvujejo iz ljubezni do Jezusa postrežbi bolnikov brez vsakega dobička.

Prava omika je torej: verno Bogu vdano srce. In to ima lahko vsak človek, star, mlad, bogat, reven, učen, priprost. Kjer je nevera, tam vlada surovost; kjer je vera tam je prava olika in omika doma. Boj se Boga, ohrani vero, to je človek, cel človek, omikan človek.

Razgled po svetu.

Cesarjev rojstni dan se je praznoval letos po vsej državi prav slovesno, zlasti radi petdesetletnice vladanja. Tudi v drugih državah, kjer bivajo avstrijski poslaniki in avstrijske naselbine so se obhajale zelo slovesne službe božje. Prav sijajno pa so slavili ta dan na Dunaju.

Praškemu županu je dovoljeno nositi ob slavnostnih prilikah zlato častno verižico, kakoršno je imel dosedaj le dunajski župan.

Na češko-katoliški shod v Pragi je prišlo na stotine Čehov iz vseh dežel, kjer bivajo. Navzočih je bilo več škefov, precejšnje število zastopnikov češkega plemstva, mnogo učiteljev in učiteljic, delavcev in udeležencev iz drugih stanov.

V Brantol na Primorskem so postavili slovenskemu junaku Andreju baronu Čehovinu spomenik.

Mej avstrijskimi in ogrskimi ministri so se vrnila pretečeni teden zopet posvetovanja, tičoč se nagodbenega vprašanja in sicer v Budapešti. Po poročilih nekaterih listov je odločno zagovarjal grof Thun stališče skupne države in tostranske polovice. Če ne bi marala od svojih pretiranih zahtev ogrska vlada nič odnehati, hoče neki prof Thun odstopiti. Mazarini sami pa tudi pretijo svoji vladi, da jo bodo strmoglavili, če ne bi ona branila odločno ogrske koristi. Nekateri pa menijo, da bode preklicala avstrijska vlada, predno se otvori državni zbor, — kar se najbrž zgodi v prvi polovici meseca septembra — jezikovni naredbi ter tako pridobila Nemce za nagodbo. Da stopijo potem Čehi s slovanskimi zavezniki v obstrukcijo, je prav gotovo in vlada ne bi bila na nič boljšem, kakor je sedaj. Mogoče je pa tudi to, da odpravi vlada jezikovni naredbi, ko pritiskajo nanj tako močno ogrski liberalci, in ker vplivajo na naše notranje avstrijske razmere Nemci iz rajha. Sploh je ves položaj v državi od dneva do dneva bolj samotna.

Nemškega katoliškega shoda v Kreflду se je vdeležilo nad 7000 oseb; jako dosti je bilo navzočih delavcev. — Iz Nemčije je priromalo pretečeno leto zopet 50 000 mark v Avstrijo. S tem denarjem zidajo »miroljubni« Nemci potem šole v slovanskih krajih, kamor lovijo slovanske otroke. — Za popotovanje nemškega cesarja in cesarice v Palestino k slovesni otvoritvi nove popolnoma nepotrebne protestanske cerkve, se vršijo velikanske priprave. — Kako zatira pruska vlada Poljake, kaže prav dobro odredba, po kateri zamorejo dobiti le oni Poljaki dovoljenje za lekarski obrt, ki bodo imeli le nemške napise na lekarnah in sploh vso ureditev lekarne nemško.

Na Holandskem bode kraljica Viljemina, ker je postala polnoletna, te dni kronana.

Na Ruskem bodo odkrili te dni v Moskvi ruskemu carju Aleksandru II. spomenik. Neštevilne množice priprostega ljudstva se nahajajo in še prihajajo k tej slavnosti v Moskvo. Pri odkritju bode tudi sedanj car Nikolaj II.

Srbska vlada, ki je potisnila pri zadnjih volitvah vse radikalce iz skupščine, je začela sedaj čistiti uradniške vrste radikalnih življev. — Odnosaji Srbije do drugih držav so se v zadnjem času zelo poslabšali. Do Bolgarske in Črnogore že tako niso bile dobre razmere, do Rusije so pa sedaj postale precej napete.

O zdravju sv. Očeta razširjali so v zadnjem času liberalni, judovski listi vznemirjajoča poročila. Res pa je, da so sveti Oče vkljub veliki starosti še dosti krepki in sprejemljejo vedno razne osebe. Liberalci bi seveda najraje videli, da ne bi bilo ne te tega papeža, temveč sploh nobenega več ne.

Da skilijo *Italijanci* vedno na avstrijsko Primorje in bi ga radi združili s »zedinjeno Italijo« pričajo nam zopet besede italijanskega poslanca Vigna, ki jih je izrekel pri nekem banketu: »Moje misli hite v Trst, ki je kri od naše krvi, ki je vglobljen v naše živ-

ljenje, ki nam pripada in ki bo v bližnji prihodnosti tudi politično z nami združen.« Take sanje bo treba laskim lakomnešem pač iz glave izbiti na tak način, kakor so jih l. 1866. Avstrijci.

Vojaka mej *Španijo in Ameriko* je ustavljena. Mirovni zapisnik se glasi: Španija se odpove Kubi, ter odstupi Portoriko in jednega izmej ladronskih otokov Severno ameriškim državam. Amerikanci obdržijo mesto in zaliv Manilo, dokler se ne dožene popolna državno-pravna uredba Filipin. Španjci morajo zapustiti takoj Kubo, Portoriko in druge Antile. Komisija za sklepanje miru se snide vsaj do prvega oktobra v Parizu; vsaka država odpošlje tja 5 členov. Vojaka je torej končana. Španjski in ameriški poveljniki so dobili povelja, da naj prenehajo z bojevanjem. Španjski vojaki se vračajo vsi raztrgani v svojo domovino. Vojne odškodnine ni treba

plačati nesrečni Španiji nič; a tepena je vsaj eno prav hudo. Uničeno je njeno vojno brodovje, več tisoč domačih sinov je popadalo v bojih, bogate otoke zgubi. Plačati pa bode morala Španija dolgove na Kubi. Amerika dobi torej otoke, Španija dolgove, kakor ji ne bi imela doma več od vsakere druge države. — Doma na Španjskem, zlasti v severnih pokrajinah pa so se začeli zopet gibati sovražniki, ki se zbirajo ali pod zastavo delavnega don Karlos-a, ali pod republikansko in anarhistično. Anarhisti so celo nameravali umoriti ministrskega predsednika Sagasto, kakor so pred letom njegovega prednika Canovas-a. Vlada je pa še pravočasno zasledila zaroto. — Dne 5. septembra se snide španjski parlament, da pritrdi mirovnim pogojem Severno-ameriških držav.

Dopisi.

Z Dobrne. (Dan slave). Prečastiti gospod kanonik in župnik Gajšek so leta 1882. povodom sprevidovanja dveh bolnikov v okolici Zavrha domu grede v klanecu nekoliko krivo stopili, ker se jim je jedna noga bila spodrknila ob pecino. Vseled tega so, drugače zdravi, morali nogo varovati v postelji skozi več tednov. Bolezen se je pozneje ponavljala vsako leto več ali manj, ali dne 19. aprila 1895. je ista dobila prav hudo obliko, vrgla jih je zopet v posteljo, kjer so v smrtni nevarnosti viseli čez mesec dni. Obrnilo se je na bolje. Oslabljen truplo je okrevalo dobro. Toda bolezen je zapustila omilovanja vreden nasledek. Kite pod kolenom na levi nogi so se vsled operacije nekoliko skrcile tako, da blagi gospod zamorejo danes hoditi samo po »bernicah« ali »bergljah«. Na dveh bergljah slonijo tudi pred oltarjem, kadar sveto mašo služijo. Sicer so pa, hvala Bogu, popolnoma zdravi. Letos dne 6. julija so dosegli izredno čast, da so postali zlatomašnik. To odlikovanje jim je za njihovo petdesetletno delovanje v korist človeštvu podelil ljubi Bog. Nekoliko časa pozneje se je po časnikih raznesla druga vesela novica, namreč ta, da so svetli cesar novemu zlatomašniku v ime odlikovanja podelili zlati zaslužni križec s kronico. — Prečastiti gospod kanonik so dne 15. avgusta 1869. prevzeli službo župnika na Dobrni. Letos dne 15. avgusta je torej nastopilo trideseto leto njihovega župnikovanja tukaj. In ravno tega dne je iz Celja dospelo naznanilo, da bodo odlikovanca tretji dan »križali«. Slavnost »križanja« vržila se je v šolskih prostorih. Poslopje bilo je praznično okrašeno s cveticami, s smrečjem, z vencem, dve veliki zastavi, avstrijska črna rumena in Stajerska belo-zelena, vihrali sta s strehe. Veliko sobo v prvem nadstropju so okusno ozaljšali: gospod nadučitelj Voglar v družbi svoje gospe soproge in s sodelovanjem šolarjev in občinskega sluga. Tukaj so se dne 17. avgusta ob pol 10. uri zbrali gg. učitelji v šolsko mladostjo, prišli so občinski odborniki, udje kraješolskega

sveta, mnogo gostov - topličarjev, pa tudi domačinov. Nismo čakali dolgo, in pridrdral je iz Celja voz, ki je pripeljal gospoda c. kr. okrajnega glavarja. Iz šole se je vsa zbrana družba podala k službi Božji v lično opleteno cerkev. Sveto mašo služil je č. g. katehet Topolnik; a šolarji so pod vodstvom vrlega gospoda nadučitelja popevali hvalevredno. Vrnivši se v slavnostno sobano bil si lahko slovesnosti priča. C. kr. okrajni glavar Njegovo Visokorodje gospod grof Attems, je ocenjeval zasluge prečastitega gospoda kanonika ter mu končno pripel na zaslužne prvi zlati zaslužni križec s kronico. Pač z govornikom vred so tudi vsi navzoči gostje želeli, naj bi odlikovanec o najboljšem zadovoljstvu brez vsakih drugih križev nosil zlati križec do najskrajnejše meje življenja človeškega. Prečastiti gospod kanonik, zahvaljeval se za odlikovanje, omenjal so vrline presvetlega cesarja in sklepačoč povabili občinstvo, naj bi vrlemu vladarju vsi zaklicali: „Zivijo!“ To se je zgodilo trikrat, potem pa je po šoli zadonela avstrijska cesarska pesem. Učenci so od svoje strani razodevali veselje med ostalim tudi s tem, da so trije v imenu svojih tovarišev nekoliko deklamovali. Deklamovalce je topliski ravnatelj, gosp. dr. Kumf, obdaroval, izročivši vsakemu po 10 gld. Ko so se vdeležavci slavnosti razhajali, so otroci v ime odhodnice še jedenkrat zapeli cesarsko pesem. Na bližnjem griču pa je komej ponehalo pokanje topičev, ki so „širnemu svetu“ naznanjali, da je danes ne samo za odlikovanca, ampak tudi za celo župnijo izredni dan slave.

Od Sv. Križa pri Litiji. Katoliško izobraževalno društvo v Sv. Križu pri Litiji je napravilo v nedeljo dne 21. t. m. prav lep slavnosten shod. Društveni prostori, praznično okrašeni, so bili napolnjeni do zadnjega kotička. Vkljub neznosni vročini se noben društvenik cele tri ure niti ganil ni z mesta, s tako pazljivostjo so poslušali govornike. Gospod predsednik J. Pristov je otvoril slavnostno zborovanje ter ob kratkem označil

njega namen: proslaviti papeža in cesarjev jubilej. Pevci, nekaj domačih, nekaj sosednih, so na to jako točno zapeli papeževo himno in cesarsko pesem. Slavnostni govor je govoril gost iz Ljubljane, gospod dr. Debevec. Omenil je najprej, kako mi, verni katoličanje, praznujmo cesarjevo petdesetletnico, namreč zlasti s hvalenostjo do previdnosti božje, o kateri brezmiselni ljudje nočejo nič vedeti, potem pa, kako praznujmo papežev jubilej, namreč spomin na njegovo bisernico. Govornik je trdil, da najbolj delujemo v duhu velikega Leona XIII., če molimo, če se oklepamo dobrih, v katoliškem duhu zasnovanih društev, in pa če podpiramo kolikor le moremo katoliško časopisje. Jako zanimive so bile tudi napitnice, zlasti na odhajajočega gospoda predsednika, ki je tako vzorno vodil društvo. Spomnili smo se tudi velike vseslovenske delavske slavnosti v Ljubljani, ki bo dne 18. septembra t. l. Udeležilo se ji bo veliko število članov našega društva. Prepričani smo, da bo naše katoliško izobraževalno društvo tudi za naprej trdno stalo na istem temelju, ko doslej. — Vsem, ki so pripomogli k tako lepemu vspehu naše slavnosti: srčna hvala!

Zreče pri Konjicah. Ustanovili smo politično gospodarstveno društvo »Straža«. Dne 21. avgusta smo pri prvem zborovanju slavili rojstvenico presvetlega cesarja Franca Jožefa I. Slavnost se je izvršila nepričakovano sijajno. Že poslopje gospoda Petra Dobnika, kjer se je ista vršila, kazalo je od zvonaj krasno lice: slavoloki, zastave cesarske, štajarske, slovenske. Znotranji prostori bili so prepreženi z venci in cvetličjem. Na širokem hodniku v prvem nadstropju bil je pripravljen govorniški oder, krasn ga je spremljal »cesarski orel«, a zadej na steni videl si podobo predstavljajočo svetlega cesarja in pa cesarico. Po hodniku in po odprtih sobah se je bilo zbralo ljudstva, da je glava bila tik glave. V imenu novega društva je prišlece pozdravil gospod Henrik Dobnik, ki je bil duša pri snovanju slavnosti. Mladi govornik je mlado

društvo priporočal starejšim društvom po sosedstvu, katerih zastopniki so radi volje prihiteli k nam; na posled je poslal še svetlega cesarja jubilarja ter poslušalce povabil, naj milemu vladarju ostanejo zvesto vdani podložniki. V to ime se je zaklicalo trikrat: »Živio!« Godba je zasvirala avstrijsko himno. Slavnostni govor je govoril gospod Dragotin Hribar iz Celja. Razlagal je zgodovino Slovencev. Pogled v preteklost nas dela sicer otožne, toda obupati danes nikakor ne smemo. Med podporami, ki nas varujejo pogina, je govornik z navdušenostjo omenjal svetlega cesarja. Po postavah od cesarja podpisanih smo vsi narodi v Avstriji enakopravni. Samo treba je, da Slovenci rok ne držimo križem. Skrb nam bodi, da kažemo življenje na polji političnem, imenito pa tudi na gospodarstvenem. Da je govornik poslušalcem govoril »iz srca v srce«, dokaz temu bili so klici med razlaganjem in burno odobravanje ob sklepu govora. Zatem je čez sto udov pristopilo društvu, izbral se je odbor, a ta si je za načelnika izvolil narodnjaka-korenjaka gospoda Henrika Dobnika. V naglici bodi pristavljeno še to, da nas je posebno razveselilo obilno število gostov iz bližnjih Konjic, iz sosednjega Čadramlja, celo iz Loč in s Prihove pa tudi od drugod. Omeniti vredno je sledeče: V Čadramljah si je tamošnje društvo »Sloga« oskrbelo velik voz. Na istega se je naložilo 24 oseb. Na sredini družbe je na dolgem drogu plapolala slovenska trobojnica. Tako opremljen voz pomikal se je skoz »nemško« Oplotnico, kjer so nedavno na mlaj bili zasadili »nemško« zastavo »frankfurtarico«, a niso imeli ž njo sreče, ker jim jo je veter z vrha smreke poslal na vrh zemlje. Cesta v Zreče je »popotnike« peljala tudi skoz »nemške« Konjice. Drugi gostje iz Čadramlja prišli so peš čez goro. Na zbirališču so sami imeli za sebe posebno sobo. Naše društvo »Straža« obsega področje župnije Zreče in Sv. Kunigunda. — Število vseh udeleževalcev računi se nad tristo oseb. Dal Bog, da bi rodilo obilo dobrega sadu!

Listek.

Bridke izkušnje.

Povest. Napisal Pivčan.

5. Vojak.

Minila so za temi dogodki tri leta. V Matenovem se tača ni dogodilo nič posebnega. Pri Hvalovih so se še vedno borili z revščino. Očeta so še vedno pogrešali a kaj so hoteli, udati so se morali nemili usodi. Sinova sta hodila na Hrvaško drvarit in sta se vrstila tako, da je bil vsako zimo drugi doma.

Kar počil glas, da se ponovi vojska s Francozi. Cesar Fran I. ni mogel zabiti izgub, ki mu jih je prizadejal Napoleon v požunskem miru. Vedno je trdil, da se morajo poravnati izgube in krivica, ki so jih prestrpeli narodi po Evropi od predrznega cesarja Francoškega.

Dolge je delal priprave za to in l. 1809. je napovedal sovrašniku vojsko. Po celem cesarstvu je tedaj zaukazal, naj se spravi skupaj kar največ mogoče vojakov. To povelje je zadelo večinoma župane, ki so morali skrbeti, da so dobili v soseski zadostno število vojakov in sicer če ne z lepa, pa z grda.

Zakotnik se je takoj prekrbel z ljudmi, ki bi mu pomagali pri tem poslu. Sam bi ne opravil mnogo, kajti bil je suh in majhne postave, in ljudje so dejali, da ga sama zlobnost vleče k tlom. Šele, ko je prišel iz trga birič, kateri je tako povsod biti zraven, odpravil se je takoj na delo.

»Kam gremo najpred?« vpraša birič.

»K Hvalovim, gospod, tam imajo dva, ki sta za nas kakor nalašč.«

„Tudi tja? A če nas pokliče lipovski oskrbnik na odgovor? Saj imata tamkaj domovinsko pravico“, začudi se jeden izmed hlapcev.

„Nič. Mi imamo pravico do vseh, posebno še do postopačev. In kdo bolj okoli stiče in rogovili nego ta dva, ker nimata kaj delati doma“, zavrne ga ponosno Zakotnik, in birič mu priklama.

„A starejšega ni doma. Na Hrvaškem tebe doge.“

„Glej ga, da sem pozabil na to. O rogače! Ti butica ti! Da mi ni prišlo na misel! A bodi, Peter, kjer hočeš, za mero dni prideš nazaj in takrat ne uideš. Pojdimo! Tine je doma, tega ima mati še raji in težko ga bo pogrešala. Vendar je prišel čas, da jej povrnem, kar jej dolgujem že toliko časa.“

Vsi ga pri zadnjih besedah začudeno pogledajo.

Napotijo se tedaj vsi skupaj proti Hvalovi hiši. Tine je zlagal za durmi drva v skladišnico in jih zapazil šele, ko so stopili na prag. Takoj je vedel, kaj hočejo, a ubežati je bilo prepozno. Brž so ga obstopili hlapci in birič. Hvalovka in Kovačica prideta iz sobe in gledata prestrašeni, kaj bo iz tega.

„V imenu cesarjevem“, začne Zakotnik in izvleče iz žepa neko pisanje, »te pozivljem, da se nam podaš brez ugovora in odideš s tem gospodom — pokaže na biriča — v trg. Tam dobiš tovaršijo in zveš ostalo.“

„O Bog!“ zakliče Hvalovka, »zdaj še to! Za sveto Kristusovo voljo, imejte usmiljenje. Naj mari ostanem res sama?«

„Ne, mati, tega ne“, huduje se Tine rasjarjen in hoče prijeti za poleno.

A močne roke hlapcev ga držé trdno, in na županov migljaj ga odvedejo iz hiše. Hvalovka omedli. Hči zavpije in ne ve, bi se li jokala za bratom, ali bi pomagala materi iz nezvesti.

Uboga Lenka...!

Koncem meseca prosinca je bila organizacija kranjske deželne brambor končana. Neprenehoma so se sedaj vadili novinci v orožju in se pripravljali za boj in ne brez uspeha. Notranje-avstrijska armada, z njo domača polka in del kranjske deželne brambor, smaga sijajno pod poveljnistvom nadvojvode Ivana v Italijo. To se je zgodilo dne 15. in 16. aprila l. 1809. Po Ljubljani je odmevalo nepopisno veselje, ko je bilo prišlo poročilo o tako slavnem činu domačih vojakov. Zel, da se je to veselje za nekaj dni spremenilo v žalost. Radi neugodnega položaja na Nemaškem morali so se naši hrabri boritelji pomakniti nazaj. Deveti armadni oddelék, pri katerem je služil Hvalov Tine, pomakne se zopet na Kranjsko in se vtabori v nasipih na „Golem vrhu“ mej Senožetami in Razdrtem. Bili so sami Kranjci in tržaski bramborci.

Francoski oddelék MacDonald pritiska z vso silo za njimi in dospé še isti dan proti večeru pred okope. Čez noč ne napravijo Francozje nikakega napada, temveč posadko obkrožijo in počivajo, da bi drugo jutro naskočili toliko močneje. Ko vidijo naši, da miruje sovražnik, ostavijo straže in se vlečejo vsi trudni k počitku.

Blizu vhoda v okope stopa semtertja vojak. Na puški nataknen bajonet mu moli čez rameni, kar na-

znanja njegov posel. Zdaj pa zdaj postoji in se ozira v daljavo proti Pivki. Gleda, gleda, a ko se spomni svojega posla, koraka zopet na jedno in drugo stran. Kmalu zopet obstoji, in oko se mu vpre v prejšnjo mer. Če ga opazujemo natanko, vidimo, kako mu igra na obrvih svetla solza, in kako zdaj pa zdaj zdihne in začne sam s seboj govoriti:

„Tako blizu vas, in vendar ne morem do vas. O, ko bi mi bilo dovoljeno toliko časa, da bi vam sporočil, da še živim, da me je Bog dosedaj varoval sovražne kroglice. Tri mesece je šele, kar sem se moral ločiti od vas, ali bolje rečeno, kar so me odtrgali od vas, in kaj se je tačas zgodilo z menoj? A kaj šele pride? Dobrega nas ne čaka tukaj nič. Kakor je pravil poveljnik, je živeža komaj za pet dni. In sovražnika toliko v okolici! A vse to me ne straši veliko in vse rad prestanem, toda če se spomnim na vas, zatrepeče mi srce. Sovražnik bo drl od tu dalje čez Pivko, čez Matenovo in, Bog ve, kaj se zgodi z vami. Da bi le Peter preje došel s Hrvaškega, da ne bi bile same z Lenko. — Oh, oče, ko bi vedeli vi, kaj nas je zadelo, kar ste nas bili zapustili, zapustili za toliko časa — morda za vselej...“

Vojak — bil je Hvalov Tine — si obrisé solzo in koraka dalje.

Takoj ko napoči zora, se začne bojevanje. Nasi se držijo hrabro in odbijajo naskok za naskokom. Ko pa vidi njih poročnik Zach, da se ne more dalje braniti utaborjencev, umakne se s svojimi vojaki proti Ljubljani. Francozje pritiskajo ostale od vseh strani. Živeža je v taboru vedno manj. V štirih dneh jim zmanjka vsega, in prisiljeni so podati se sovražniku.

Vsi so morali z okopov v doline in položiti orožje pred se v kupe. Velika straža francoska jih obstopi z nabitimi puškami, in na povelje častnikovo začno korakati čez Vipavo proti Francoskemu. Na vrhu Rebnic se ozre vojak, postoji nekoliko in zakliče: „Z Bogom mati! Z Bogom pivška dolina! Toda na grožnjo surovega Francoza mora brez usmiljenja dalje.“

Bil je Hvalov Tine.

6. Nepričakovani sestanek.

Zastoj je pričakovala Hvalovka Petra dan za dnem. Prišla je pomlad, ozelenelo in oživeló je vse, in čas je prišel za oranje in sejanje. Njega le ni bilo.

„De bi se mu le kaj hudega ne pripetilo čez zimo! Da bi še njega ne zgubila!“, tugovala je. „Kaj bo z menoj in Lenko, če pridejo Francozje? Pri tej misli se uboga mati stresne in pokrije z rokama obraz.“

In vendar ni storil Peter te žalosti materi nalašč, ne, imel je predobro srce. Delal je tako, ker je moral, če je hotel dobro sam sebi in domačim. Proti koncu meseca sušca se je odpravljal s tovariši domov. Drvarili so, kakor vsako zimo, v obližju Časme, dan hoda naprej od Zagreba. Že so bili gotovi za odhod, se jim je odšel gospodar zaslužene novce, kar prisopeta k njim dva rojaka, Pivčana; jeden Matenjec, drugi iz okolice.

Bila sta tudi ona dva vajena Hrvata in sta prejšnja leta že večkrat tesala določa todi okoli, torej sta vedela dobro, kje drvarijo Pivčanje.

«To je nekaj vredno, da sva tako hitela, da se niste oddali. Ljudje božji, ne hodite domov!»

«Kaj pa je, Bog se usmil?»

«Kaj? Vojaka, vojakov iščejo. Zakotnik hodi okoli s biričem in lovci. Kdor more le gibati, mora z njimi. Peter, tudi tvojega brata so gnali.»

«Kaj, Tine vojak? In kje je dobil župan pravico siliti k vojakom koga, ki ni domačin in ki je že nekaj let služil cesarja?»

Matenjec zmaje z rameni.

Užaljen in razsrjen nad Zakotnikovim ravnanjem Peter ni vedel sprva, kaj bi počel. Če pride domov, kaj ga čaka drugega, kakor usoda bratova? In naj mater in sestro kar tako brez pomoči pusti? Brata so pobrali, sedaj naj še njega, in Bog ve, če jima usoda prizanesa v vojakih.

Ko tako premisluje, pogovarjajo se ostali mej seboj, in jeden izmej tovarišev zakliče:

«Kar nas je fantov, ne hodimo domov, kjer nas ne čaka nič dobrega. Dalje proti Slavoniji jo udarimo, tam že dobimo dela!»

Ta načrt je vsem po volji. Le priletni možje, katerih ni vezala več vojaška dolžnost, se poslovijo in napotijo proti domu.

V Petru je divjal še hud boj, kaj bi storil. V kakih akribah bodo mati, če ga ne bo domov. In vendar je to zanj gotova poguba. Če ostane na Hrvatem, bo saj ob času miru se mogel vrniti materi v naročje! Poslednja misel ga privede do sklepa, da se pridruži ostalim tovarišem, ki ga veselo spremejo v svojo sredo.

Vsi navdušeni, hrepeneči le po zlati svobodi jo udarijo proti vzhodu. Bilo jih je vseh skupaj dvanajst, sami pravi korenjaki. Celi dan so hodili nepretrgoma in prišli so do mesta Daruvara. Takoj pri vhodu ugledajo veliko tovarno z lesom. Daleč na okoli ne vidijo drugega nego skladišnice desek, drog, tramov. Praskanje pile jim zasumi na uho, ko dospo do visokega zidu, ki obdaja vsa poslopja.

«Ta gospodar mora imeti šume, oglasimo se pri njem. Tu dobimo delo», reče jeden naših junakov. Takoj zavijejo v prostorno dvorišče in povprašajo mladega človeka, ki je napajal četvorico čilih konj — menda je bil hlapec —, kako se imenuje to mesto in če je gospodar doma.

«Daruvar. — Če tražite gospodina, hodite ondkle gor!», zareži hlapec in pokaže na stopnice, ki se peljale od vrat v drugo nadstropje.

«Daruvar — Daruvar — kako znano mi je to ime! Slušal sem je že — da — se doma. A nekako drugače se je glasilo. — Drvenar! — Tako nekako. — A kdaj bi moglo to biti? — V take misli vstopljen je stopal Peter za tovariši po stopnicah in komaj opazil, kdaj so prišli do sobe, ki je imela na vratih desčico z napisom? Ivo Selanović, trgovec sa lesom».

So-li spoznali po tem znamenju gospodarjevo sobo, ne vem, kajti če je znal v onih časih kdo izmej drvarjev brati, je bil že prav redka prikazen. Sodili so, da mora tu bivati gospod, ker je nekaj ljudij čakalo pred sobo.

Ko so bili opravili ti domači mignil je gospod našim junakom, naj vstopijo.

Matenjec, ki jim je bil navedoval to pot, se tudi zdaj postavi in naznani v imenu vseh, da spajo vrlo tesati in iščejo dala. Prav natanko pripoveduje, kod so drvarili do sedaj in kaj jih je napotilo dalje. Selanović premeri s očmi vsakega od nog do glave. Prav všeč so mu mladi korenjaki.

«Vai Kranjci?»

«Izvezimsi jednega», reče Matenjec in pokaže na Petra, «ki je pa tudi že več let naš tovariš. Doma je pa iz Lipovja.»

«Na Primorskem?»

«Da, blizu Trsta», oglasi se Peter in stopi bliže.

«Torej ste moji delavci. Plačilo dobite kakor pri prejšnjem gospodarju. Idite za sedaj in recite hlapcu, naj vam razkaže tovarno in vse kar je treba. A vi Primorci — kako se že imenujete! — ostanite tu, nekaj bi vas rad povprašal.»

Naši junaki odidejo vsi veseli drug za drugim.

«Bogdan!», zakliče Selanović, ko sta sama s Petrom, «Bogdan!»

Pri strankah vratih, ki so vodila v sosedno sobo, se prikaže postava mladeničeva.

«Glej, mož iz Lipovja je tu, s kakoršnim si vedno želel govoriti.»

«O saj res! Bog Vas živi!», zavzame se Bogdan Selanovićev sin, in mu seže v roko.

Peter ga začudeno gleda.

«Kaj — ali me ne poznate vi? Seveda sprememnil sem se od tedaj, ko sem se bil poslovil pri vas. Bil sem takrat bled in slaboten, a kakor vidite, sem si že opomogel.»

Peter ga še vedno nevrno opazuje.

«Niste-li iz tiste hiše — kako se že pravi — — e pri Lahovih!»

«Pri Hvalovih ste menda hoteli reči.»

«Tako! Da! Pri Hvalovih. Človek rad pozabi. Saj je že štiri leta od takrat. Kako pa, ali se več ne spominjate onega tujca, ki so ga pripeljali vaša mati na pol smrznenega domov in mu stregli tri dni?»

«Vi ste tedaj oni slep... beseda mu zastane na jeziku, ko vidi tujčev mili obraz.

Bogdan nekoliko osumpe na tem, vendar prav mirno vgraja:

«Kaj počnejo mati, so zdravi? In brat, ta mora biti že cel korenjak?»

Pri teh besedah kar zavre po Petru, a premaga se, mlo ga pogleda in reče z žalostnim glasom:

«O, ko bi vas nikoli ne bilo pod našo streho! Oh, gospod, da ste vedeli vi, kake posledice bo imelo to, ne bili bi storili tega, saj ne bi smeli storiti. Smiliti bi se vam morali moja uhoga mati, če imate količ kaj srca.»

(Dalje sledi.)

Razgled po Slovenskem.

Shod slov. visokošolcev se je vršil dne 20. in 21. avg. v Ljubljani. Prvi dan so se izrekli slov. visokošolci za slov. vseučilišče, ki se naj ustanovi v Ljubljani. Drugi dan pa je bil razgovor o delovanju slov. visokošolcev o počitnicah. Pri tem so pokazali visokošolci — razven katoliških »Daničarjev« in odposlancev goriških in celovških bogoslovcev — da jim je krščanska vera deveta briga in da ne marajo delovati tudi na narodnem stališču; pač pa hočejo kleeplaziti za „slobodomiselnim, naprednim“ dr. Tavčarjem in gostobesednim zupanom ljubljanskim Hribarjem. V kaj lepi luči se je pokazalo tudi razmerje slov. visokošolstva do delavstva. Verno slovensko ljudstvo boče že skrbelo, da pokaže vrača kričaskim puhloglavcem, kadar bi hoteli prodajati svoje prismojenosti med njim.

V kn. in šk. Alojzijevišče v Ljubljani so se na novo sprejeli za šolsko leto 1898/99 ti-le dijaki: Drnovšek Ivan iz Zagorja, Bester Lovre iz Oseja, Kadunc Francisek iz Smarja, Zupančič Valentin iz Most pri Ljubljani, Adlešič Jurij iz Adlešičev, Bukovič Anton iz Vipave, Debevo Ivan iz Begunj pri Cerknici, Dobravec Francisek iz Radovljice, Gorjanc Martin iz Postojne, Jerman Jakob iz Črnomlja, Kovač Janez iz Postojne, Miklavčič Francisek iz Poljan nad Loko, Pečarič Francisek iz Metlike, Pohar Jožef iz Begunj, Prebil Andrej iz Hrušja, Primar Janez in Mar. Dev. v Polju, Trdan Francisek iz Ribnice, Vodopivec Ivan iz Cerkelj pri Krakem. — Prosilcev je bilo 55.

Prestavljen je v Dalmacijo dosednji zasluženi predsednik „Slovenske krščansko-socialne zveze“ gosp. Henrik Zalesjak; na njegovo mesto je izvoljen g. Ivan Kreigar.

Za vasslovensko delavsko slavnost je naznanilo že mnogo društev svojo udeležitev.

Vinoreja. Letos so v državnih trčnicah na Kranjskem pridelali 599.600 ključev in 242.000 korenjakov. Ker pa to število ne zadostja, je poljedelsko ministerstvo poslalo še 401.600 ključev in 446.200 korenjakov. Te trte so se razdelile meseca marca in aprila, in sicer večinoma brezplačno.

Gorelo je 15. avgusta v vasi Psevo v fari Šmartin pri Kranju. Petim gospodarjem je vas pogorelo. — Dne 18. avg. je vpešill ogenj posestvo Fr. Dolenca na Doleni Dobravi. V obeh slučajih so zazgali otroci; pazite torej nanje! — V noči od 20. in 21. avgusta je uničil velik požar v Gubrah pri Senožecah 12 hiš z gospodarskimi poslopji.

Nakupovanje konj za vojno se boče vršilo dne 4. septembra, to je, na dan premovanja konj v St. Jerneju, na kar opozarjamo dolenjske konjerejce.

Z Romki 22. avg. Dne 21. avgusta proti večeru je med silnim viharjem debela toča potokla tako, da bo po Romki in Smarski občini kaj slabša z jesenskimi

pridelki, zlasti ne bo ajde. Sadje je zelo otreseno, mnogo oken pobitih.

Nesreče Dne 15. t. m. popoldne je 16letni Ivan Loncar z Jesenic padel v globok prepad, ko je na Kleku nabiral planike, ter takoj mrtev obležal. Tuplo so drugi dan prenesli na Jesenice. — V noči od 15. na 16. t. m. je 56 letni hlapec L. Vovk v Vabi na Gorenjskem padel z lestve na dvorišče, kjer so ga našli mrtvega. — Dne 17. t. m. se je ponesrečil Val. Košenina z Goričan v tamošnji tovarni. Revez je umrl, predno je prišla zdravniška pomoč. — Na Jesenicah so minole dni brezvestni ljudje z žganjem opojili 4 letnega otroka, da je umrl.

Na Triglavu je bilo od 17. avgusta do 20. avgusta 10 oseb.

Šole so razširili v Dolenji Vasi v kočevskem okraju; s prihodnjim šolskim letom otvorijo tretji razred.

Lepa knjiga z naslovom: »V Marijinem Celju«. Zgodovinske in potopisne črtice. Spisal in izdal s pridigami, katere je imel v Marijinem Celju dr. A. Medved, c. kr. profesor v Mariboru, je pred. kn. šk. lavantinski ordinarijat z odlokom od dne 15. avgusta 1898. št. 2958. „prav rad in s pohvalo“ odobril. Knjiga se že razpošilja in pristo ljudstvo, kateremu je ravno namenjena, si jo prav marljivo naročuje. Ker je bilo pri vsakratnem romljanju v Marijinem Celju tudi mnogo Kranjcev z Lavantinc, si isti s to knjigo lahko pridobijo trajen spominke na marjinceljsko božjo pot. Knjiga, ki obsega 176 strani zelo ukusnega tiska, stane 30, s pošto 35 kr.

Iz Cerkelj nad Kranjem. V ponedeljek 22. t. m. popoldne je ubila strela 36 let staro gostijo Marijo Krajnik in njeno 11 let staro hčerko Ano iz Spodnjega Bernika pri Cerkjah. Delali ste na polju. Vsed bližajoče se nevihte sta stopili pod hrast. Strela udari vanj ter ubije nesrečnici.

Iz Besnice se nam poroča: Zadnja nedeljo zvečer za naš zgoraj konec ob cerkvi ni bilo prijetno. Od Kranja gori sem črez sv. Jošt pridržili so se črno temni oblaki v naš konec, ki so plesali godrnjaje ravno nad cerkvijo. Ko parkrat silovito treščil, vsuje se debeli dež, kateremu se kmalu pridruži še debelejša toča, katere ajdo, repo in praso prav dobro sklesti in na tla pomlati. Ker je bil ob enem tudi hud veter, ležalo je vse vprek, največ pa je bilo potem tudi lepega sadja po tleh. Se okna v cerkvi so zelo razbita, kar je za nas se hujše, ker nimamo denarja za napravo novih, cerkvi ptiurnih in čednih oken. Bil je velik strah zato, ker je pri nas rada huda nevihta.

Kmetijsko društvo v Dobropoljah vedno bolj spopolnjuje svoje naprave v korist združnikov. Dne 17. t. m. je odprlo svojo mlekarnico in sirarnico. Mnogeta se je pripravljalo za mlekarnico udeležiti nespametno, ker se jim je zdelo misel o mlekarici pri nas — utopija. Da

ni mlekarica nikakoršna utopijska, dokazuje dejstvo, da so prinesli združniki prvi dan 199.9 litr. mleka in četrti že 315 litrov. Gotovo je, da bode vedno več mleka in — denarja. Maslo se itak ni moglo več prodajati ali pa za sramotno nizko ceno.

Posvečevanje cerkve in velikega oltarja na Goričici. Slovesen dan je bil za Goričice 21. avgust. Presviti knez in škof so namreč prišli blagosloviti našo cerkev. Pobožno ljudstvo je storilo vse, kar je le moglo, da bi vsprejelo Presvetlega najdostojnejše. Možje in fantje so postavljali slavaloke in mlaje, katerih je bilo samo okoli cerkve čez 100. Dekleta in žene so krasile mlaje z venci in zastavami. Že tu je bilo vse veselo pri delu; a še večja radost je zavladovala, ko so se pripeljali v nedeljo Presvetli k nam v spremstvu več č. gg. duhovnikov. Pri prvem slavaloku pozdravili so najprej Presvetlega g. benediktinca J. Strupi, potem g. župana; g. nadučitelj; učenka; gasilno društvo po svojem načelniku; ravno

tako veteransko društvo in slednjič „krač. del. podp. društvo.“ Pri kapelici luške Matere Božje so se zbrala dekleta, kjer je pozdravila v imenu domačih deklet v ginljivih besedah Presvetlega prva cerkvena pevka. Nato se je pomikal mej sviranjem domačanske godbe ves sprevod k duhovniški hiši in odtod v cerkev, kjer je bilo posvečevanje. Zatem so stopili Presvetli na prižnico in v krasnih besedah navduševali navzoče, da naj radi zahajajo v to cerkev in se trdno drže Jezusa, ki je mej nami v pres. R.šnjem Telesu vedno. Po končani sveti masi, kjer je streglo 23 duhovnikov so se podali Presvetli v župnišče, kjer je bil obed. Ob 4. pop. so imeli Presvetli pete litanije in tako smo končali za nas veseli dan. Konečno nas veže le še prijetna dolžnost, da zahvalimo najlepše za ves trud in ljubeznivost Presvetlega; vse gg. pevce in vse druge g. duhovnike, ki so povečevali našo slavnost, in tudi društvu, ki ste vzdržavali ves čas vzoren red v cerkvi in zunaj cerkve.

Raznoterosti.

(Brada kardinala Lavižerija.) Veliki kardinal Lavižer je imel veličastno brado, katera ima svojo zgodovino. Ko je bil poklican kardinal na škofovski sedež v Algiru, se je izrazil nepovoljno, da nosijo vsi afrikanški škofje dolge brade. To mu ni ugajalo; dotični župniki so bili vsi radi tega nekoliko nevoljni, le superijor semeniški, Girard, ki je sam najdaljšo brado nosil, je svetoval svojim tovarišem, naj molče. Menil je namreč, da bo spremenil kmalu kardinal svoje misli. Prvi dan po škofovskem ustoličenju je spremljal Girard kardinala na njegovem potovanju. Prišedši v neko vas, kjer so stanovali izključno le zamorci, so dohajali poglavarji rodov, ki so poznali že dlje časa superijora, nasproti, da bi se jima poklonili. Pri tem so pa opazovali z nekim presenečenjem in pomilovalnim posmehom gladko obriti obraz nadškofov v živahnem mejebojnem pogovoru. »Kaj govore?« vpraša kardinal. »O«, odgovori Girard v zadregi, »to so veliki otroci; Vi ne smete porajati na njihovo žlobudranje.« »A povejte vendar, jaz bi vsejedno rad vedel.« »Ti ljudje«, odgovori Girard, »ne morejo umeti, da se brije kakoli mož; oni imajo Vašo škofovsko Milost za žensko.« Od takrat se ni obril kardinal nikoli več in zrastle mu je lepa brada, katero so domačini zamorci po vsej severni Afriki občudovali.

(Število hiš v največjih mestih). London ima največ hiš, namreč 600.000 za 4 $\frac{1}{4}$ milijonov stanovalcev. Po tem so stanovanjska razmerja v Londonu še precej dobra; za vsako hišo pride le 7 oseb. Razmerje se je zboljšalo v tem stoletju; zakaj pričetkom tega stoletja je bilo v Londonu 960.000 prebivalcev in 130.000 hiš. Največje število hiš ima za Londonom Njujork, ima jih namreč 115.000. Na vsako pride povprečno 18 ljudi. Dosti manjše je število hiš v razmerju do števila prebivalcev še v Parizu. Francosko glavno mesto je imelo 1815. leta 28.000; 1870. leta 70.000 in sedaj 85.000

hiš. V vsaki stanuje povprečno 26 oseb. Najslabše je v tem oziru pa v Berlinu kjer le 35.125 stanovanj. Število prebivalstva je pa znašalo 1.677.304. V vsaki hiši je prebivalo povprečno 48 ljudi.

(Junastvo kraljice.) Ko je izvedela nesrečna škotska kraljica Marija Stuart smrtno obsodbo, katero je izrekla njena sorodnica, angleška kraljica Elizabeta, je ostala mirna in zbranega duha. Prosila je le, da bi prišel k njej spovednik, ki je bil tudi zaprt v ječi. Kar se pa dovoli največjemu hudodelcu, to se je odreklo iz golega sovraštva katoliški kraljici. Poslali so namreč k Mariji nekega k protestantizmu odpadlega duhovnika, kateri naj bi jo pregovoril pred smrtjo k odpadu od katoliške vere. S plemenito resnostjo stopi kraljica ničvrednežu nasproti, rekoč: »Jaz sem bila rojena v katoliški cerkvi, v njej sem bila vzgojena in v njej hočem tudi umreti; nikoli se nočem ločiti od katoliške cerkve, v kateri ostanemo tudi v onem življenju združeni v ljubezni in katera se spominja z molitvijo in sveto daritvijo revnih duš.« In tako je tudi ostalo. Junaska škotska kraljica je položila svojo glavo, zaupajoč v božje usmiljenje, na klado in umrla kot katoličanka.

(Iz dobe preganjanj kristijanov.) Paganski rimski cesar Decij je zaukazal leta 249 vsem pokrajinskim predstojnikom na vse mogoče načine siliti kristijane, da bi darovali paganskim bogovom. S najhujšimi kazni so jim grozili, če se ne bodo uklonili povelju. Paganske oblasti so tekmovalle mej seboj, katera bi izvršila najboljše ukaze. Kristjani, zlasti v Kartagi, so morali trpeti najrazličnejše muke. Mnogo kristijanov je spoznavalo svojo vero deloma s smrtjo, deloma s tem, da so prebili celo življenje v ječah ali v pregnanstvu. Drugi zopet, kateri še niso bili prav trdni v krščanski veri, so obupali in darovali malikom. Pogostoma pa je bil kaznovan tak odpadnik kaj hitro od svojega Stvarnika. Mej

drugim je bil postal neki mlad mož v istem hipu mutast, ko je zatajil Kristusa. Neka deklica, odpovedavši se Kristusovemu nauku, je prišla na skrivaj v zbirališče kristjanov in prejela sveto obhajilo. A takoj se je za čela tresti nezvestnica in se sgrudila mrtva na tla.

(Dvajset let je imel v telesu kroglice) kočar Janez Salmhofer doma iz Štajerskega. Dobil jo je kot lovec 27. bataljona, ko je bil na straži 17. avgusta 1878 med Zenico in Sarajevim, v hrbet. Kroglice niso mogli odstraniti zdravniki, in pred petimi leti se je začelo gnajiti na onem kraju tako, da je umrl nedavno radi rane.

(Višarje) je letos obiskalo že čez 8000 romarjev in čez 40 tujih duhovnikov je ondi maševalo. Nek romar je naštel od pošte v Zabnicah do božje poti 9540 korakov; nasaj pa 9720.

(Težko mogoče.) Po smrti vojnega ministra vpraša neki vojak tovariša: »Ali že veš, da smo dobili novega ministra?« »Tako?« meni drugi, »jaz sem mislil, da boše udova ta posel nadaljevala.«

(Prav novodebno) Neka svetovno olikana gospa pripelje k ravnatelju neke višje šole svojega sina. Dutični vodja vpraša gospo več stvari in med drugimi tudi, v kaki veri je bil vzgojen deček. »Moj sin« odgovori gospa, »ne pripada se k nobeni veri, in jaz tudi želim, da ostane pri tem, dokler ne boše star 24 let. Kadar

bode polnoleten, naj si izvoli prostovoljno, katero vero hoče« — »Prav lepo« meni ravnatelj zbadljivo; »sedaj pa še jedno vprašanje: Ali je Vaš sinček, ko je prisel na svet, takoj tudi dobil dojico?« »Gotovo, gospod vodja!« — »To se mi zdi pa jako čudno, gospa, po vaših načelih?« — »Zkaj neki?« — »Strmeti moram namreč, ker niste hoteli počakati, da bi postal vaš sin star 24 let; takrat bi se sam lahko odločil, ali mu pamet svetuje in dovoljuje vzeti si dojico.«

(Nevarna stvar.) Neki živinozdravnik je bil zelo poparjen in redkobeseden celi dan. Soseb pride k njemu in ga vpraša: »Gospod živinozdravnik, kaj se je Vam pripetilo? Danes ste popolnoma obupani.« »Da«, odvrne, živinozdravnik, »saj tudi ni čudno, ko hodi po moji glavi že celi dan neka krava!«

(To je bilo prav.) Učitelj: »Anton, kaj je storil Kajn s svojim bratom Abelnom?« Anton: »On ga je izdal.« Učitelj: »To ni prav. Povedi Ti, Lojze!« Lojze: »Kajn je ubil svojega brata Abelna.« Učitelj: »To je bilo prav.«

(Druga stvar.) Žena: »Glej, Miha, kako se moreš ti tako upijaniti! Še ljuba zivince ve, če pije, kedaj naj neha!« — Miha: »Da, ljuba ženka, kadar pijem jaz preljubno vodko, takrat tudi dobro vem, kedaj naj prejenjam.«

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 15 septembra 1898 zvečer.

Loterijske srečke.

Današ, 20. avgusta:	68	63	22	67	55
Lina, 27. avgusta:	62	76	21	85	78
Trst, 27. avgusta:	21	24	37	27	74
Gradee, 20. avgusta:	22	15	50	26	10

Zahvala. 346 1—1

Javno se zahvaljujemo vsem, kateri so naši pokojni ljubljani materi

Jeri Nagode roj Grčar

mej boleznijo skazali katero-koli prijaznost, osobito veleč. gosp. dekanu, ki jo je tolažil v zadnjih urah življenja. Zahvaljujemo se tudi vsem, ki so drago rajno spremili k zadnjemu počitku.

Stara Vrhnika, dne 18. avgusta 1898.

Žalujoči rodbini Nagode - Grom.

Učenec

zmožen tudi nemškega jezika, krepke postave, se sprejme v trgovino z mešanim blagom.

Dragotin Repe,

trgovec in posestnik na Bledu.

339 3

Vsega ozira vreden

ter domač izdelek je iz kranjskih planinskih rastlin
napravljene likér 272 14

„Triglav“

J. Klauer-ja v Ljubljani.

Po svoji čistosti in veliki zdravilni moči za želodec je ta žganjina vsega priporočevanja vredna. Kot krepčalno pijačo naj bi imeli ta likér v vsakem gospodinjstvu.

Na prodaj je v lekarnah gg. M. Leustek in Ubald pl. Trnkoczy, kakor tudi večinoma pri vseh prodajalcih delikates in v specerijah. 25—25 99

Zahvala. 350 1—1

Vsem, ki so nam ob boleznih in smrti našega iskreno ljubljene, prerano umrlega sina, oziroma brata

Alojzij-a Zabret-a

izrazili svoje sočutje, izrekamo tem potom najsrčneje zahvalo. Sosebno se zahvaljujemo velečastni duhovščini iz Predoselj, gospodom bogoslovcem in mnogoteri drugi gospodi iz Kranja. Nadalje se zahvaljujemo za prekrasne vence preblagorodnemu gospodu baronu Zois-u, britovskim fantom in dekletam, predoseljskim in suškim fantom, kakor tudi še mnogim drugim, ki so prekrasne vence položili na grob pokojnika. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so nepozabnega rankega spremili k trajnemu počitku.

Britof pri Kranji, dne 21. avgusta 1898.

Žalujoči ostali.

Zastonj

319 (12-4)

387 7

šivalni stroji

nikjer ne dobivajo!

**Velika zaloga
bicikljev in
poljedelskih
strojev!**

Kdor pa hoče kupiti izvrsten in trpežen šivalni stroj za 5% ceneje kakor kje drugej, ta naj se zaupno obrne na prvo in najstarejšo tovarniško zalogo šivalnih in poljedelskih strojev na Kranjskem

5%
ceneje kakor kje
drugej.

Franc Detter

Ljubljana, Stari trg
št. 1.

Pozor!

Trdka vsprejema
pod dobrimi pogoji potovalce
in zastopnike za deželo.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

V zalogi »Kotliške Bukvarne« je izšla in se dobiva po vseh knjigarnah v četrtim pomnoženem natihu za slovenske gospodinjice in kuharice prepotrebna knjiga

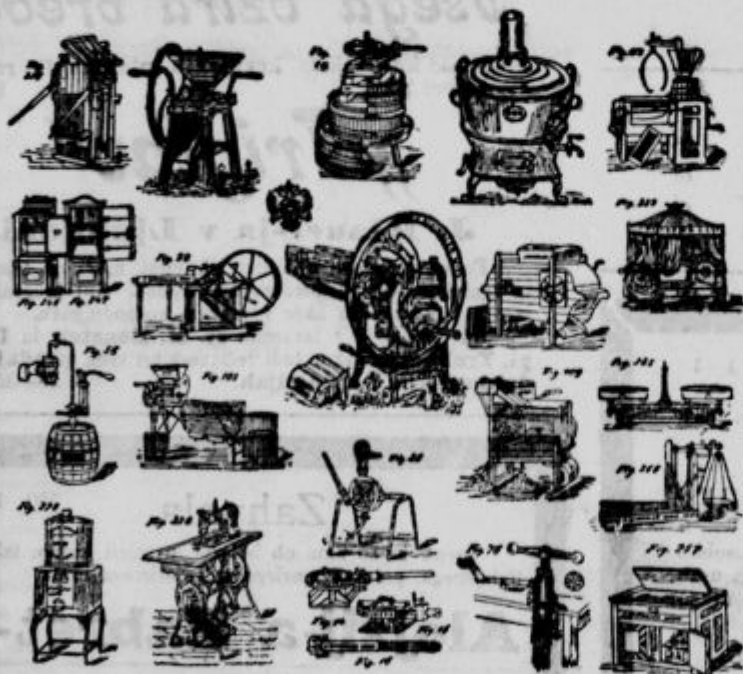
Slovenska kuharica

ali

navod okusno kuhati navadna in imenitna jedila.

Spisala in za njo svitlo dala Magdalena Pleiweis. — Tej novi izdaji je pridejan obširen dodatek, katerega je spisala M. Lavtičar.

Vkljub temu, da je vsebina knjige vsled dodatka zdaj obširnejša, kakor v prejšnjih izdajah, knjiga obsega v novi izdaji 398 strani, ostala je cena stara, namreč za 1.000 kr., za vezano v platno pa 1.800 gld.; po pošti poslana 10 kr. več.

Janez Schindler

c. kr. imetnik privilegijev
342 2

na Dunaju, III., 1., Erdbergstrasse 12

razpošilja brezplačno in franko

cenike v slovenskem jeziku

(528) z več ko 300 podobami (10-2)

raznovrstnih strojev in orodja za
poljedelstvo, vinogradarstvo itd.

Ceneje ko povsod drugej.

Za blago jamčim, da jem na poskušnje,
olajšujem plačevanje!

Iščem krščanskih agentov.

Obrniti se je naravnost na

Jan. Schindlerja, Dunaj,

III., 1., Erdbergstrasse 12.

Na prodaj

je v Stirniku v Selški občini

lepo posestvo

z lepo lega in dobrim poslopjem. Zemljišče meri 24 oralov (johov), 16 oralov (johov) gojzda in je s sadnim drevjem dobro zasajeno.

348 1-1

Kupci naj si ga ogledajo in oglaš pri posestniku
Franc Berniku v Stirniku št. 1.

Na prodaj je

lepo posestvo

z gospodarskimi poslopji in orodjem vred, 1/2 ure od Vranskega. Sestaja se 38 oral: lepo njive, travniki, gojzdi in sadni vrt. Cena 2200 gold.; pri kupu le 800 gold., drugo po dogovoru.

340 3

Več pov. lastnik posestva v Brodčih št. 17,
Spodnje Štajersko.

Najcenejše se dobliva pri podpisani lekarni, ako se nareča po pošti, po kateri se odpošlje vsako, tudi najmanjše narečilo.

Pogled mestnega trga in lekarno Ubald pl. Trnkóczyja 347 12-1 v Ljubljani.

Ubald pl. Trnkóczy lekar pri rotovžu v Ljubljani

Maria Zell. Varstv. znamka.

priporoča sledeča zdravila:

Doktor pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kapljice. Dobro sredstvo za želodec. — Steklenica 20 kr. Jeden tucat 2 gld.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

kroglijice

edvajalne (štatlne) čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr. — Pocukrene kroglijice, 1 škatljica 40 kr., 4 škatljice 1 gld.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

prsní,

pijebel in kašljav sek ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvorljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvorja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Doktor plem. Trnkóczy-ja

protinski

ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist), je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnjenje za križ, roke in noge, kot zopet poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu i. t. d., priporočljivo. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Varstv. znamka.

Doktor pl. Trnkóczy-ja
tinktura za

kurja očesa,

izkušeno sredstvo soper boleča kurja očesa, bradovice, utrpjenjaje kože, žulje in ozeblince. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolani del namaže. — Steklenica po 40 kr. 6 steklenic 1 gld. 74 kr.

Kovorte s firmo

priporoča po nizki ceni Katoliška Tiskarna v Ljubljani.

HERBABNY-jev

podfosfornaste-kisli

apneno-železni sirup.

Ta 28 let z največjim uspehom rabljeni prani sirup raztoplja sliz, upokojuje kašelj, posmanjšuje pót, daje slast do jedi, pospešuje prebavljanje in redilnost, telo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahko si prisvajajoči obliki, je jako koristno za narejanje krvi, raztopljive fosferno-apnene soli, ki so v njem, pa posebno pri slabetnih otrocih pospešujejo narejanje kostij. 725 20-20

Cena steklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 20 kr. več za zavijanje. (Polsteklenic ni.)

Prosimo, da se vedno izrecno zahteva Herbabny-jev apneno-železni sirup. Kot znak izvora se nahaja v steklu in na zamašku ime, Herbabny" vtisnjeno z vzvišenimi črkami in nosi vsaka steklenica poleg stoječe uradno registrov. varstveno znamko, na kateri znamenja naj se blagovolji paziti.

239 17 Osrednje skladišče:

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“

VII/1, Kaiserstrasse 78 in 75.

V zalogi skoro v vseh lekarnah na Dunaju in v kronovinah.

Zarezano strešno opeko

(Strangfalz-Dachziegel)

prešano opeko za zid in navadno opeko za zid ponujata po znatno znižani ceni

Knez & Supančič 294 11

tovarna za opeko v Ljubljani.

Vožnje karte

in
tovorni listi

AMERIKO.

812 7 Kraljevi belgijski poštni parnik

Red Star Linie in Antverpna naravnost v
Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesijonovana od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno

koncesijonovana potovalna pisarna

E. Schmarda

v Ljubljani. Marije Terezije cesta šte. 4,
pritličje na levo. 862 25-11

Le **50** kr. za **2** Žrebanji.

Zadnji mesec.

849 1-1

Glavni dobitnik

890 1

1krat **100.000** kron in 2krat **25.000** kron
v denarjih po edbitku 20%.

Jubilejne razstavne srečke
à **50** kr.

Žrebanje: 15. septembra 1898.

Žrebanje: 22. oktobra 1898.

priporoča **J. C. Mayer**, menjalnica v Ljubljani.

100 do 300 gld.

na mesec lahko postane
sacuti sleherni ter povsed
braz zgube, ako koda pro-
dajati postavne depuicene
srečke in drisavna pisma.

Penudba na Ludevika
Oesterreicher, Budapest VIII,
Deutschehaus 8. 267 10 5
353 7

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

323 6

Slovenci in Slovenke!

Prava kava

družbe sv. Cirila in Metoda,

katero dobite v vsaki prodajalnici, dá
najboljši ukus in lepo barvo črni ali mlečni
kavi, ako jo k isti rabite; torej zahtevajte
le povsod to izborno domačo kavo.

Glavni zalagatelj Ivan Jebračin, Ljubljana.

sidro
Liniment. Capsici compos.

231 21 iz lekarn Richter-jeve v Pragi

priznane izvrstne bolečine olajšujoče ma-
zilo je dobiti posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v
vseh lekarnah. Zahteva naj se te sploh priljubljeno
domače zdravile kar kratko kot 707 39-39

Richter-jev liniment s sidrom

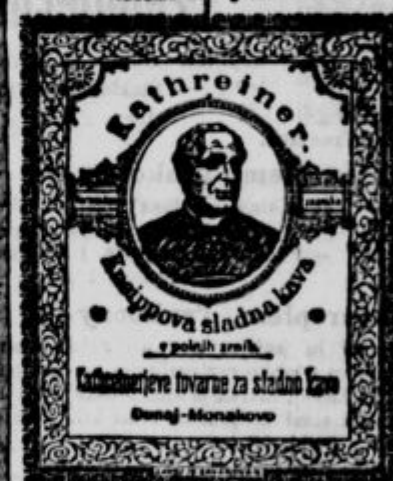
ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z
znano varstveno marke „sidro“ kot pristen.

Richter-jeva lekarna
pri slatem levu v Pragi.

PRISTEN

Cena stroja 25 kr. (30 slankov)
težina 540 gramov.

V svojo lastno korist naj zahtevajo in
jemljejo kupovalci le tako izvirna zrna.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice 10-14. z alpaka-držaji.

priporoča svojo zalogo raznih galanterijskih izdelkov in drob-
nine na drobno in za gospode trgovce na debelo.

Potrebščin za krojače, sedlarje, šivilje, čevljarje in trafikante.

Za gostilničarje: Žlice, vilice in nože z lesenimi, koščenimi in
Zunanja narečila se točno in po nizkih cenah izvrše.